

Temeljne značilnosti procesov v zvezi z gozdovi in gozdarstvom v Evropi in svetu v času predsedovanja Slovenije EU

Basic characteristics of forest and forestry related processes in Europe and the World during the Slovenian EU presidency

Aleksander GOLOB¹

Izvleček:

Golob, A.: Temeljne značilnosti procesov v zvezi z gozdovi in gozdarstvom v Evropi in svetu v času predsedovanja Slovenije EU. *Gozdarski vestnik*, 65/2007, št. 5-6. V slovenščini, z izvlečkom in povzetkom v angleščini, cit. lit. 16. Prevod v angleščino: avtor. Lektura angleškega besedila: Jana Oštir.

V prispevku je podan pregled bistvenih informacij, ki so pomembne v zvezi s predsedovanjem Slovenije EU v prvi polovici leta 2008 na področju gozdarstva. Na kratko so ocenjeni stanje in razvojni trendi gozdov v svetu in v Evropi, ki so temeljna podlaga za razumevanje procesa oblikovanja politike trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in uresničevanja mednarodnih okoljskih sporazumov, ki zadevajo gozdove. Podrobneje sta predstavljena dokumenta, ki sta bila sprejeta na UNFF7, pravno nezavezujoč instrument o vseh tipih gozdov in večletni program dela UNFF, poleg tega pa tudi temeljne značilnosti tematskega programa CBD za gozdove. Strnjeno so povzeti bistveni elementi politike EU do gozdov in gozdarstva, na koncu pa so orisane najpomembnejše naloge, ki jih bo najverjetneje treba opraviti med predsedovanjem Slovenije EU na področju gozdarstva.

Ključne besede: stanje gozdov v svetu, mednarodna gozdarska politika, mednarodni okoljski sporazumi, predsedovanje EU

Abstract:

Golob, A.: Basic characteristics of forest and forestry related processes in Europe and the World during the Slovenian EU presidency. *Gozdarski vestnik*, Vol. 65/2007, No. 5-6. In Slovene, with abstract and summary in English, lit. quot. 16. Translated into English by the author. English language editing by Jana Oštir.

The paper presents an overview of the essential information needed in relation to the Slovenian presidency to the EU in the first half of the year 2008 in the field of forestry. The status and development trends of world and European forests are shortly assessed, which form the basis for understanding the process of formulating sustainable forest management policy and of the implementation of international environmental agreements comprising forests. The two documents, adopted at the UNFF7, the NLBI for all types of forests and the Multiyear program of work (MYPOW), are presented in detail and basic information on the thematic program for forests of the CBD is given as well. Essential elements of the EU policy concerning forests and forestry are summarized and the most important tasks are described at the end, which will most likely have to be accomplished during Slovenia's EU Presidency.

Key words: the state of world forests, international forestry policy, international environmental agreements, EU presidency

1. UVOD

Slovenija bo v času predsedovanja EU v prvi polovici leta 2008 nastopala v imenu vseh držav članic EU na medvladnih dogodkih na svetovni ravni in usklajevala stališča držav članic, kar bo tudi v zvezi z gozdovi in gozdarstvom zahtevna naloga, ki terjaja širši pogled na stanje in razvoj gozdov ter poglobljen vpogled v procese in organizacije, ki so si prizadevale za ohranjanje in trajnostno gospodarjenje z gozdovi v svetu.

Bolj kot vseevropski ministrski proces varstva gozdov v Evropi (MCPFE), ki je bil sicer izjemno pomemben za razvijanje in razširjanje ideje ter uresničevanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in njegovih posameznih elementov, bo za Slovenijo v času predsedovanja pomemben proces usklajevanja gozdarskih in okoljskih politik v zvezi z gozdovi na globalni ravni, torej v okviru Organizacije Združenih narodov.

¹ mag. A. G., Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, Ljubljana

Namen tega prispevka je zato:

- podati pregled stanja in razvojnih trendov gozdov v svetu, ki jih je treba dobro poznati za oblikovanje kakršne koli politike;
- predstaviti temeljne značilnosti v zvezi s politiko do gozdov v svetu in program dialoga o gozdovih v prihodnosti;
- predstaviti politiko EU do gozdov in gozdarstva, ker ta v veliki meri vpliva na mednarodno politiko EU do gozdov;
- predvideti glavne izzive na področju gozdarstva, s katerimi se bo morala soočiti Slovenija v času predsedovanja.

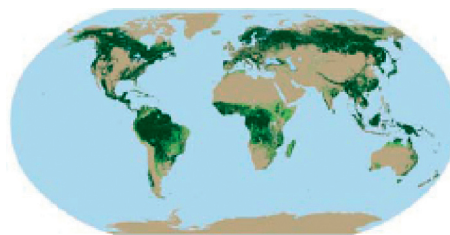
2 STANJE IN RAZVOJNI TRENDI GOZDOV

2.1 Gozdovi v svetu

Po podatkih FAO (2006a) gozdovi v svetu (slika 1) pokrivajo 30 % kopnega oziroma znaša njihova površina nekaj manj kot 4 milijarde ha. Pri tem je zanimivo, da je v primerjavi s prebivalstvom na svetovni ravni površina gozda 0,62 ha na prebivalca, v Sloveniji pa 0,59, kar pomeni, da je v tem pogledu stanje v Sloveniji blizu svetovnega povprečja. Površina gozdov se zmanjšuje zlasti v tropskih predelih sveta, iz Kitajske in nekaterih evropskih držav pa poročajo o povečevanju deleža gozdov (slika 2), tako da je bila v letu 2005 neto izguba 7,3 milijona ha gozdov manjša, kot je bilo povprečje v obdobju 1990-2000, ko je znašala 8,9 milijona hektarjev letno.

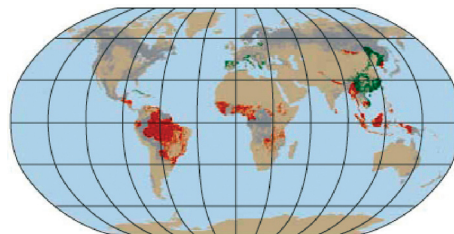
Zlasti iz zornega kota biotske raznovrstnosti je pomembno, da primarni gozdovi, ki so definirani kot gozdovi domorodnih vrst, v katerih ni jasno vidnih sledi človekovega delovanja in ekološki procesi niso bistveno moteni, v svetu še vedno zavzemajo več kot tretjino (36 %) skupne površine gozdov, je pa stopnja njihovega krčenja, ki obsega 6 milijonov ha letno, bistveno večja kot je stopnja krčenja preoblikovanih naravnih gozdov, katerih delež je v svetu 53 %, ali manj naravnih gozdov z deležem 7 % (FAO 2006a). Stopnja krčenja primarnih gozdov je največja v Braziliji (3,5 milijonov ha letno), pri čemer je razlog za krčenje v veliki meri sprememba gozdov v polja za pridelavo soje in etanola ter pašnike za rejo goveda. Pri tem pa je zanimivo, da države EU odkupijo polovico izvoznih količin (WALLACE 2007) soje in skoraj tretjino izvoženega lesa.

Gozdne plantaže, ki zavzemajo preostalih 4 % gozdnih površin in jih vsako leto zasnujejo na površini 2,3 milijona ha, so v celoti sajenih gozdov s 7 %-nim deležem po mnenju FAO (2006b) ena

Slika 1: Gozdovi v svetu (FAO 2006a)

Figure 1: World forests (FAO 2006a)

Slika 2: Stopnja spreminjanja površin gozdov v svetu 2000-2005 (FAO 2006a): rdeče: > 0,50 % letno zmanjševanje, zeleno: > 0,50 % letno povečevanje, sivo: spremembe znotraj razpona med - 0,50 % in 0,50 % letno.

Figure 2: Net changes in forest area 2000-2005 (FAO 2006a): red: > 0.50 % decrease per year, green: > 0.50 % increase per year, gray: change rate between - 0.50 % and 0.50 % per year

od možnih poti za zmanjšanje pritiska na gozdove in rabo lesa namesto okoljsko bolj problematičnih materialov. To vlogo pa lahko odigrajo, če so upoštevana načela odgovornega gospodarjenja z njimi, kot so zagotavljanje ustreznih ustanov, gospodarska, družbena, kulturna in okoljska načela.

Gozdovi v svetu so pretežno v javni lasti (84 %) in nimajo uravnotežene večnamenske vloge, pač pa jih je (FAO 2006a) primerno deliti po posameznih funkcijah, ki jih opravljajo. Funkcijo biotske raznovrstnosti tako pretežno opravlja 11 % površin gozdov, 34 % površin je primarno namenjenih proizvodnji lesa in nelesnih gozdnih proizvodov, skupaj z drugimi funkcijami, pa je gozdov s proizvodno funkcijo samo nekaj več kot polovica. Registrirani posek znaša na svetovni ravni 3 milijarde m³ (0,69 % od lesne zaloge) in se od leta 1990 ni povečal, znano pa je, da so količine neregistriranega oziroma nelegalnega poseka zelo velike. Delež gozdov s primarno varovalnimi funkcijami je 9 %.

Kar zadeva zdravje in vitalnost gozdov, so gozdni požari eden najbolj negativnih pojavov, ki ne le uničujejo gozdove, pač pa tudi v veliki meri prispevajo k emisijam CO₂. Kljub temu, da podatki niso popolni, FAO (2006a) poroča o 27,7 milijonov ha pogorelih

gozdov letno, kar je 0,9 % gozdov v državah, ki so poslale podatke. Razmeroma velik je tudi obseg gozdov, ki so jih prizadele žuželke (37 milijonov ha) in bolezní (31 milijonov ha), pri čemer sta pri žuželkah Kanada in ZDA udeleženi s 50 %.

2.2 Gozdovi v Evropi

V Evropi so trendi glavnih kazalcev razvoja gozdov precej drugačni kot v svetu (FAO 2006a, MCPFE 2003). Tudi delež zasebnih gozdov je znatno večji in se je v devetdesetih letih zaradi denacionalizacije v državah v prehodu v tržno gospodarstvo še povečeval.

Stalno sta se povečevali površina in lesna zaloga, pri čemer se je slednja v zadnjih desetih letih povečala s 124 na 141 m³/ha (brez Rusije). S tem so evropski gozdovi ogljik iz zraka izločili, ne pa ga vanj prispevali, kot to velja za celotni svet. Bistveno se je povečala površina gozdov (na 12 %), s katerimi se gospodarji prvenstveno za ohranjanje biotske raznovrstnosti, po drugi strani pa se je povečala površina gozdnih plantaž, in sicer tako produktivnih (5 milijona ha novih v zadnjih 15 letih) kot varovalnih (0,1 milijona ha novih letno). Od leta 1990 do 2005 se je zmanjšala površina gozdov, namenjenih za proizvodnjo lesa za 50 milijonov hektarjev, povečala pa površina večnamenskih gozdov in varovalnih gozdov. Nekoliko sta se zmanjšala posek (za 0,69 %) in število zaposlenih v gozdarstvu (za 2,6 %).

Gozdni požari so prizadeli znatno manj gozdov (0,2 %), kot je povprečje v svetu, vendar pa se je Evropa soočila z nenavadno močnimi orkani, ki so poškodovali velike površine gozdov.

Trendi razvoja gozdov v Sloveniji so bili podobni kot v celotni Evropi, pri čemer je bilo zmanjšanje sečenj in posledično povečanje lesnih zalog še izrazitejše. Slovenija v EU27 tako kljub temu, da je po površini države šele na 24. mestu, dosega v absolutni količini lesne zaloge (357 milijonov m³) 15. mesto in je pri tem celo pred Veliko Britanijo (340 milijonov m³) in Portugalsko (350 milijonov m³) (FAO 2006a).

3 PROCESI V ZVEZI S POLITIKO DO GOZDOV V SVETU

Medvladni dialog v zvezi z gozdovi je bil zasnovan na Konferenci Združenih narodov (ZN) o okolju in razvoju leta 1992 v Rio de Janeiru, ko je velika večina držav poleg Agende 21, Konvencije ZN o biotski raznovrstnosti (CBD), Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja (UNFCCC) in Konvencije

ZN o boju proti dizertifikaciji sprejela tudi Načela o gozdovih, ki v nasprotju s konvencijami pravno niso bila zavezujoča, so pa sprožila dialog o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi v svetu. Poleg regionalnih procesov, kot sta Montrealski in panevropski (MCPFE), ki sta pomembna za gozdove borealnega in zmerno toplega pasu, in mednarodne organizacije za tropski les ITTO, ki deluje s podporo razvitih držav, je bilo na globalni ravni pomembno vzdrževanje dialoga, ki je potekal v okviru Medvladnega panela za gozdove (IPF) in Medvladnega foruma za gozdove (IFF). Leta 2000 je Ekosocialni Svet ZN (ECOSOC) ustanovil Forum ZN za gozdove (UNFF) z namenom, da promovira gospodarjenje, ohranjanje in trajnostni razvoj vseh tipov gozdov.

3.1 UNFF

Glavne funkcije UNFF so vzpodbuditi izvajanje sporazumov, ki se nanašajo na gozdove, pospešiti enotnejše razumevanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi ter omogočiti nadaljevanje razvoja politike in dialoga o gozdovih med vlada, mednarodnimi organizacijami in glavnimi interesnimi skupinami, kot so določene v Agendi 21 (IISD 2007).

UNFF se je doslej sestajal vsako leto, ECOSOC pa je leta 2006 z resolucijo št. 49 odločil, da naj po svojem sedmem zasedanju UNFF do leta 2015 zaseda na dve leti, pri čemer si mora za ta zasedanja pripraviti večletni program dela (MYPOW). Na UNFF6 so se države sporazumele o štirih glavnih ciljnih ravnanja z gozdovi in o tem, da se na UNFF7 sprejme pravno nezavezujoči instrument (NLBI) o gozdovih oziroma o trajnostnem gospodarjenju z njimi, kajti jasno je bilo, da sporazuma o konvenciji za gozdove ni mogoče doseči.

Na UNFF7 sta bila v aprilu 2007 po štirinajstdnevni pogajanji v palači ZN v New Yorku, na katerih je sodelovalo 600 udeležencev, NLBI in MYPOW v resnici sprejeta (IISD 2007). Vsebina dokumentov, ki je skupaj z nekaterimi poudarki s pogajanj predstavljena v nadaljevanju, zrcali politiko v zvezi z gozdovi, ki je sprejemljiva za vse države članice, ne glede na to, da ta politika pravno ni zavezujoča.

3.1.1 Pravno nezavezujoči inštrument o vseh tipih gozdov (NLBI)

Dokument naj bi sprejela Generalna skupščina ZN na svojem dvainšestdesetem zasedanju, njegov namen pa je:

- okrepiti politično zavezo in aktivnosti na vseh ravneh, da bi se z gozdovi gospodarilo trajnostno

in da bi bili doseženi štirje glavni globalni cilji;

- povečati prispevek gozdov k doseganju mednarodno dogovorjenih ciljev razvoja zlasti v povezavi z odpravljanjem revščine in okoljske trajnosti; in
- pripraviti podlago za oblikovanje ustreznih nacionalnih politik in mednarodno sodelovanje.

Glavna načela NLBI (2007) so:

- inštrument je prostovoljen in ni pravno zavezujoč;
- vsaka država je odgovorna za trajnostno gospodarjenje z gozdovi in za uveljavljanje njenih predpisov o gozdovih;
- interesne skupine, vključno z lokalnimi skupnostmi in lastniki, prispevajo k trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi (TGG) in bi morale biti vključene na transparenten način v procese odločanja, ki jih zadevajo, kakor tudi v izvajanje TGG;
- doseganje TGG zlasti v državah v razvoju je odvisno od bistveno povečanih novih in dodatnih finančnih virov;
- doseganje TGG je odvisno tudi od dobrega upravljanja na vseh ravneh; in
- mednarodno sodelovanje igra odločilno pospeševalno vlogo pri podpori prizadevanjem držav, da dosežejo TGG.

Besedilo določa, da si morajo države prizadevati delovati na globalni, regionalni in nacionalni ravni, da bi bili doseženi **globalni cilji za gozdove**, in sicer:

- preobrniti izgubljanje površin gozdov s TGG, vključujoč varstvo, ponovno vzpostavitev, pogozdovanje in obnavljanje gozdov ter povečati prizadevanja za preprečitev degradacije gozdov;
- povečati gospodarske, socialne in okoljske koristi, vključno z izboljšanjem življenjskih razmer za skupnosti, ki so odvisne od gozdov;
- bistveno povečati površino varovanih gozdov in drugih trajnostno gospodarjenih gozdov ter delež gozdnih proizvodov, ki izvirajo iz trajnostno gospodarjenih gozdov;
- preobrniti zmanjševanje mednarodne finančne pomoči za TGG in mobilizirati nove in dodatne finančne vire za izvajanje TGG.

Veliko držav je nasprotovalo, da bi imel NLBI jasno definicijo glede **trajnostnega gospodarjenja z gozdovi** in zlasti, da bi bila ta povezana s sedmimi tematskimi elementi, na podlagi katerih

bi bilo mogoče spremljati uresničevanje TGG, ki je omenjen v preambuli in v poglavju o področju delovanja kot dinamični in razvijajoči se pristop, katerega cilj je ohraniti in povečevati gospodarske, socialne in okoljske vrednosti vseh tipov gozdov v korist zdajšnjih in prihodnjih generacij.

Sedem tematskih elementov trajnostnega gospodarjenja z gozdovi:

1. Razsežnost gozdnih virov
2. Biološka pestrost
3. Zdravje in vitalnost gozda
4. Proizvodne funkcije gozdnih virov
5. Varovalne funkcije gozdnih virov
6. Družbeno-gospodarske funkcije
7. Zakonski, politični in institucionalni okvir

Glede **nacionalne politike in ukrepov** dogovorjeno besedilo med drugim določa, da naj bi države članice za doseganje namena inštrumenta:

- razvijale in izvajale nacionalne gozdne programe ali druge strategije za TGG, v katerih so določene potrebne aktivnosti in vsebujejo specifične cilje in ukrepe, pri čemer se upoštevajo ustrezna priporočila IPF/IFF (Sekretariat UNFF 2005) in resolucije UNFF;
- upoštevale sedem tematskih elementov TGG, ki temeljijo na kriterijih iz regionalnih procesov, kot referenčni okvir za TGG;
- uporabljale orodja za presojo vplivov na okolje za projekte, ki lahko bistveno prizadenejo gozdove in uveljavljale dobro okoljsko prakso za take projekte;
- razvijale in uresničevale politiko, ki spodbuja TGG v smislu širšega kroga dobrin in storitev ter tudi prispeva k zmanjševanju revščine in razvoju podeželskih skupnosti;
- udeleževale učinkovito proizvodnjo in predelavo gozdnih proizvodov s ciljem zmanjšanja odpadkov in povečevanja stopnje recikliranja;
- oblikovale spodbudno okolje za investiranje zasebnega sektorja v TGG in ustrezno vključenost lokalnih skupnosti in lastnikov gozdov pri tem;
- razvile kratko, srednje in dolgoročno finančno načrtovanje za doseganje TGG;
- spodbudile priznavanje vrednosti dobrinam in storitvam, ki jih nudijo gozdovi in omogočile tudi trženje teh vrednosti;
- vključile nacionalne gozdne programe v nacionalne strategije za trajnostni razvoj in skrbele za usklajeno medsektorsko politiko v zvezi z gozdovi;

- pregledale ustreznost predpisov o gozdovih, jih po potrebi izboljšale in skrbele za njihovo dosledno izvajanje;
- analizirale in odpravljale vzroke, ki ogrožajo zdravje in vitalnost gozdov;
- vzpostavljale, razvijale in širile varovana gozdna območja;
- skrbele za prispevek znanosti in raziskovanja pri izboljševanju TGG;
- okrepile dojemanje javnosti o pomenu gozdov in TGG;
- podpirale izobraževanje in usposabljanje;
- uveljavljale aktivno in učinkovito participacijo deležnikov in interesnih skupin pri odločanju in uresničevanju TGG;
- izboljšale preglednost trga;
- omogočale razvoj certifikacijskih shem, ki lahko pripomorejo k TGG.

Kar zadeva **mednarodno sodelovanje in načine uresničevanja**, so bile najbolj občutljive teme v tem poglavju finančni mehanizem, mednarodna trgovina z gozdnimi proizvodi in razmerje do drugih inštrumentov. Glede mednarodne trgovine je bilo dogovorjeno besedilo, v katerem sta izpostavljena krepitev zmoglosti držav, da se uprejo nelegalnim sečnjam, in izboljšanje sodelovanja med državami v smeri promoviranja mednarodne trgovine z gozdnimi proizvodi, ki so bili pridobljeni skladno z nacionalno zakonodajo. Soglasje o finančnem mehanizmu ni bilo doseženo, sprejet pa je bil sklep, da se bo o njem odločalo na zasedanju UNFF8, pri čemer naj bi bila odločitev v obliki aneksa k NLBI. Sicer sta bili o tem mehanizmu na mizi dve možnosti, in sicer prva, ki so jo podpirale države v razvoju in jo je pripravil biro UNFF7 (2007), po kateri naj bi se na mednarodni ravni izvajanje NLBI financiralo s pomočjo gozdnega fonda, ki bi imel predvidljiva sredstva in bi ga bilo treba na novo ustanoviti, in druga, podprta s strani razvitih držav vključno z EU, po kateri naj bi (EL LAKANY *et al.* 2007) sicer bolj nepredvidljiva količina sredstev v veliki meri prihajala iz zasebnega sektorja in iz skladov bogatih človekoljubov, mehanizem pa bi upravljale obstoječe mednarodne ustanove, kot sta Svetovna banka in GEF (Svetovni okoljski sklad).

EU je predlagala poglavje o vzpostavitvi odbora strokovnjakov, ki bi podpiral UNFF in njegove države članice, da bi lažje sodelovale pri **izvajanju NLBI**. Prvotno poglavje, ki je določalo ta proces, je bilo na koncu v celoti spuščeno na pobudo držav v razvoju. **Podobno neuspešna je bila EU tudi s predlogom, da naj UNFF deluje kot upravljavsko telo**

za izvajanje NLBI. Sprejeto je bilo stališče Brazilije, da naj UNFF ocenjuje uspešnost izvajanja NLBI v sklopu MYPOW.

Glede monitoringa, ocenjevanja in poročanja EU ni uspela s svojim predlogom, ki so ga podpirale tudi ZDA, da bi bili v ozadju kazalci na podlagi sedmih tematskih elementov TGG. Obveljala je rešitev, da države poročajo neobvezno na dve leti, izbrisana je bila celo referenca na tehnično pomoč s strani sekretariata UNFF.

3.1.2 Večletni program dela (MYPOW)

Odločitev o MYPOW na UNFF7 je bila za Slovenijo zaradi predsedovanja EU v prvi polovici leta 2008 morda pomembnejša kot NLBI, ne glede na to, da je bilo na podlagi resolucije ECOSOC 2006/49 jasno, da bo UNFF8 leta 2009. Sekretariat UNFF je namreč v izhodiščnem dokumentu predlagal, da bi bili v vmesnih letih medvladni pripravljalni sestanki, ki ne bi bili dosti manj zahtevni od zasedanj UNFF. V nadaljevanju so predstavljeni glavni poudarki iz sprejetega dokumenta MYPOW (IISD 2007).

Dogovorjeno besedilo navaja, da bo UNFF na svojih **zasedanjih** obravnaval tele teme:

- »Gozdovi v spreminjajočem se okolju« in »Načini zagotavljanja TGG« (UNFF8-2009);

Člani Sodelovalnega partnerstva za gozdove (CPF):

- CIFOR – center za mednarodno gozdarsko raziskovanje
- FAO – Organizacija ZN za hrano in kmetijstvo
- GEF – Svetovni sklad za okolje
- ITTO – Mednarodna organizacija za tropski les
- IUFRO – Mednarodna zveza gozdarskih raziskovalnih organizacij
- CBD – Sekretariat konvencije o biotski raznovrstnosti
- UNCCD – Sekretariat konvencije o boju proti dezertifikaciji
- UNDP – Razvojni program ZN
- UNEP – Okoljski program ZN
- UNFF – Sekretariat foruma ZN za gozdove
- UNFCCC – Sekretariat okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja
- ICRAF – Svetovni center za agrogozdarstvo
- Svetovna banka
- IUCN – Svetovna zveza za ohranjanje

- »Gozdovi za ljudi, preživljanje in odpravo revščine« (UNFF9-2011);
- »Gozdovi in gospodarski razvoj« (UNFF10-2013);
- »Gozdovi: napredek, izzivi in pot naprej« (UNFF11-2015).

Forum se je zavaroval pred morebitnim spreminjanjem zgoraj navedenih tem tako, da je zelo omejil možnost nenadnih zadev, ko jih je definiral za tiste, ki bi lahko imele globalni pomen za gozdove ali trajnostno gospodarjenje z njimi ter so nujne, nenadne in niso povezane z obravnavano temo na zasedanju foruma.

Kar zadeva aktivnosti med zasedanji foruma je bilo na koncu sprejeto besedilo precej odprto in omenja, da lahko Forum organizira priložnostne strokovne sestanke in da so države in regionalne pobude vabljeni, da podpirajo Forum in se pri tem osredotočajo na teme MYPOW. Forum se lahko kadarkoli odloči organizirati strokovna oziroma pripravljala delovna srečanja v smislu priprave na prihodnja zasedanja.

V dogovorjenem besedilu je med drugim tudi določeno, da so primerni **regionalni** in podregionalni z gozdovi povezani mehanizmi, ustanove, inštrumenti, organizacije in **procesi** vabljeni, da podajo zgoščen povzetek njihovih prizadevanj, kar je iz evropskega zornega kota pomembno zlasti v zvezi z MCPFE in vlogo tega procesa v prihodnje.

Za nadaljnje kakovostno delovanje UNFF in usklajeno delovanje najpomembnejših mednarodnih ustanov v zvezi z gozdovi je pomembna odločitev v okviru besedila MYPOW, da naj bi se nadaljevala dosedanja praksa, ko Forum daje politične usmeritve Sodelovalnemu partnerstvu za gozdove (CPF), CPF pa Forumu poroča.

Forum bo dajal tudi v prihodnje velik poudarek sodelovanju Glavnih skupin in drugih deležnikov, pri čemer so glavne skupine, določene v Agendi 21: ženske, otroci in mladina, prvobitni prebivalci, nevladne organizacije, lokalne skupnosti, delavci in sindikati, podjetja in industrija, znanost in tehnologija ter kmetje.

Ne glede na dokončne odločitve Forumu o MYPOW kaže omeniti, da je bilo UNFF7 predloženih veliko zanimivih strokovnih priporočil. Tako je npr. CIFOR (CAPISTRANO *et al.* 2007) predlagal, da naj se UNFF v prihodnje osredotoči zlasti na tele po njegovem najbolj žgoče teme: A. Gozdovi in sprememba podnebja, B. Globalna trgovina in investicije (zaradi velikega povečevanja povpraševanja po lesu

– npr. Kitajske), C. Upravljanje (velik problem pri delovanju gozdarskih ustanov je korupcija, zato naj bi bil premik k večji decentralizaciji), D. Ekosistemske storitve.

3.2 Konvencija o biotski raznovrstnosti (CBD) in Okvirna konvencija ZN o spremembi podnebja (UNFCCC)

Gozdovi postajajo čedalje bolj pomembni v procesih izvajanja CBD in UNFCCC.

Pri **CBD** je poleg programov za biodiverzitetu v kmetijstvu, biodiverzitetu v sušnih predelih, vodah kopnega, otokov, oceanov in gora izdelan tudi tematski program za gozdove, ki je bil sprejet na 6. Konferenci pogodbenic leta 2002 v Haagu (CBD 2007). Cilji tega programa so:

Programski element I: Ohranjanje, trajnostna raba in delitev koristi

1. Uporabiti ekosistemski pristop pri gospodarjenju z vsemi gozdovi
2. Zmanjšati vplive, ki bi lahko ogrozili gozdno biotsko raznovrstnost (GBR)
3. Obvarovati in ponovno vzpostaviti GBR, kjer je ta osiromašena
4. Spodbujati trajnostno rabo GBR
5. Omogočiti pravični dostop do dobrin, ki izhajajo iz GBR, in njihovo rabo

Programski element II: Družbeno-ekonomsko okolje in ustanove

1. Izboljšati razmere v ustanovah za ohranjanje GBR vključno z njeno integracijo v sektorske politike, programe in načrte za gospodarjenje z gozdovi
2. Odpraviti družbeno-gospodarske pristope, ki so podlaga odločitvam, ki vodijo v izgubo GBR
3. Izboljšati izobraževanje, participacijo in zavest o GBR

Programski element III: Znanje in spremljanje

1. Razviti splošno klasifikacijo gozdov na različnih ravneh (od ekosistemske do globalne) za izboljšanje ocene stanja in trendov GBR
2. Izboljšati metode za oceno stanja in trendov GBR
3. Izboljšati razumevanje vloge GBR pri funkcioniranju ekosistema (krajine)
4. Izboljšati infrastrukturo za podatke in upravljanje z njimi za točno ocenjevanje in spremljanje GBR

Iz ciljev delovnega programa CBD za gozdove je razbrati, da se vsebine v veliki meri prekrivajo z UNFF, v precejšnji meri pa dopolnjujejo. Zlasti je zanimiva naravnost tega programa v razmerju do zavarovanih območij, ki v ciljnih niso posebej izpostav-

ljena in so pri načinih za doseganje ciljev navedena le kot eden od mnogih mehanizmov. Na drugi strani pa je namenjene veliko pozornosti ekosistemskemu pristopu, trajnostni rabi, družbeno-gospodarskemu okolju in podatkom ter kriterijem, ki so potrebni za spremljavo stopnje ohranjenosti GBR.

V času predsedovanja Slovenije EU bo 9. Konferenca pogodbenc v Bonnu.

Konvencija UNFCCC navaja (FPEN 2007), da so gozdovi pomemben ponor CO₂ in delujejo kot zbiralniki ogljika v obliki organske snovi. Ohranjanje in povečanje površin gozdov lahko pripomore k omilitvi sprememb podnebja. Kjoto protokol dopušča, da lahko razvite države dosežejo cilje zmanjšanja emisij tako, da se upošteva ogljik, ki ga vežejo gozdovi. Države v razvoju glede emisij toplogrednih plinov nimajo nikakršnih omejitev. Z uporabo »mehanizma čistega razvoja« (CDM) lahko razvite države dosežejo svoje cilje tudi tako, da npr. zasnujejo gozdove v državah v razvoju in s tem izločijo del CO₂ iz atmosfere. Pomembna vloga držav v razvoju pa je, da to dopustijo oziroma zagotovijo, da bodo na novo osnovani nasadi tudi trajno obstali kot gozdovi.

V času predsedovanja Slovenije EU se bo začelo obdobje zavez po Kjoto protokolu 2008-2012, konferenca pogodbenc (COP13) pa bo že koncem leta 2007.

4 POLITIKA EU DO GOZDOV IN GOZDARSTVA

V nobeni od evropskih pogodb ni določila, ki bi omogočalo skupno gozdarsko politiko EU po zgledu kmetijstva ali ribištva. Tudi v domnevno propadli ustavi ga ni bilo. Gozdarstvo bo v skladu z načelom subsidiarnosti zato še naprej v pristojnosti držav članic, gozdovi in gozdni proizvodi pa bodo še naprej obravnavani v skupnih politikah razvoja podeželja, okolja, energetike, industrije, raziskovanja, notranjega trga in razvojnega sodelovanja.

Zlasti pod vplivom mednarodnih zvez v zvezi s trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi, ki zahteva uravnoteženje gospodarskih, okoljskih in socialnih funkcij, je bila že leta 1998 sprejeta Gozdarska strategija EU, ki temelji na koordinaciji gozdarskih politik držav članic, zgoraj navedenih skupnih EU politik in mednarodnih pobud, ki so pomembne za gozdove in gozdarstvo. Strategija poudarja pomen multifunkcionalne vloge gozdov in trajnostnega gospodarjenja z njimi, v smislu izvajanja pa nacionalne gozdne programe ali enakovredne

inštrumente. Posebno pozornost namenja aktivnemu sodelovanju v vseh mednarodnih procesih, ki so povezani z gozdovi.

Kljub sprejeti strategiji pa je Računsko sodišče EU (2005) ugotovilo veliko pomanjkljivosti pri izvajanju ukrepov v preteklem finančnem obdobju prav v zvezi s pravim ravnotežjem med gospodarskimi, okoljskimi in družbenimi funkcijami (slika 3) ter dejstvom, da je imelo le malo držav sprejete primerne nacionalne programe. Od Evropske komisije je zahtevalo, da:

- vzpostavi učinkovito spremljavo in sistem preverjanja ukrepov, ki se financirajo iz EU, pri čemer se mora izboljšati sodelovanje med generalnimi direktoratom za okolje in kmetijstvo ter državam članicami;
- razvije pravila (s sodelovanjem vseh zainteresiranih) za uporabo denarja iz sklada za razvoj podeželja;
- omogoči dostop do sredstev samo državam, ki imajo sprejete nacionalne gozdne programe, razvite na sodelovalen način, kot je to določeno v IPF akcijskih predlogih.

Na podlagi zahteve Sveta za kmetijstvo in ribištvo je Evropska komisija pripravila Akcijski načrt EU za gozdove (EC 2006), ki posebej izpostavlja večnamensko gozdarstvo, ima pa štiri temeljne cilje:

1. izboljšati dolgoročno konkurenčnost gozdarskega sektorja ter okrepiti trajnostno rabo izdelkov in storitev, povezanih z gozdom;
2. ohraniti in ustrezno povečati biotsko raznovrstnost, skladiščenje ogljika, celovitost, zdravje in odpornost gozdnih ekosistemov na več geografskih ravneh;
3. prispevati h kakovosti življenja z ohranjanjem in

Slika 3: Komponente trajnosti, kot jih je navedlo Računsko sodišče EU (2005)

Figure 3: Components of sustainability, as brought forth by the Court of Auditors (2005)

izboljšanjem družbenih in kulturnih razsežnosti gozdov;

4. izboljšati usklajenost in medsektorsko sodelovanje, da se uravnotežijo gospodarski, okoljski in družbeno-kulturni cilji na več organizacijskih in institucionalnih ravneh.

Akcijski načrt je namenjen Komisiji, države članice pa so vabljeni, da sodelujejo pri uresničevanju ukrepov. Pri tem ima usklajevalno vlogo Stalni odbor za gozdarstvo, ki deluje pri Komisiji. Načrt naj bi trajal pet let, sledila pa bo ocena njegovega izvajanja.

Uresničevanje Akcijskega načrta EU za gozdove je v veliki meri odvisno od finančne podpore, kjer so zmožnosti EU največje pri skupni kmetijski politiki. Sestavni del te politike je tudi politika razvoja podeželja, kjer je po novem (Svet EU 2006) gozdu in gozdarstvu priznana ustrezna vloga. Pomembno je tudi to, da so strateške smernice EU za razvoj podeželja glede ciljev podobne ciljem v Akcijskem načrtu EU za gozdove in da je v njih integrirana tudi okoljska komponenta, ki se sicer lahko hkrati sofinancira iz EKSRP (Svet EU 2005a) in iz instrumenta LIFE+, pri katerem so koristniki lahko tudi javne ustanove (npr. evropski sistem spremljanja gozdov). Sicer je mogoče za doseganje ciljev iz akcijskega načrta uporabiti še finančne instrumente drugih skupnih politik EU (EC 2006), kot so npr. ESRR (Evropski sklad za regionalni razvoj), 7. Okvirni raziskovalni program in Program inteligentne energije za Evropo.

Eden od pomembnih ključnih ukrepov za doseganje 4. cilja iz akcijskega programa je »okrepiti udeležbo EU v mednarodnih procesih na področju gozdarstva«. Tako naj bi se nadaljevala podpora okoljskim sporazumom oziroma konvencijam (CBD, UNFCCC) in procesom gozdarske politike, zlasti UNFF. Pri tem naj bi bil prednostni cilj tudi izvajanje Akcijskega načrta FLEGT, ki vsebuje inovativen pristop za odpravljanje nezakonite sečnje, povezuje dobre prakse upravljanja z gozdovi v državah v razvoju s trženjem lesa in omogoča lažji dostop do notranjega trga EU državam, ki z EU podpišejo neobvezne partnerske sporazume. Ti bodo morali vsebovati definicijo zakonito proizvedenega lesa, in način, kako preveriti, da je bil les, namenjen na trg EU, dejansko proizveden v skladu z definicijo. Svet EU (2005b) je sprejel že tudi predpis o dovoljenjih za uvoz lesa.

Pri vsem mednarodnem udejstvovanju EU pa je treba upoštevati, da EU nima statusa pravne osebe v mednarodnem prostoru, vendar pa mora v skladu s

3. stebrom skupne politike v njem delovati usklajeno. Usklajenost se formalno potrjuje s sklepi Sveta EU, zakonodajnega telesa EU, ki na nekaterih področjih, kot je npr. skupna kmetijska politika, odloča avtonomno, na drugih, kot je okolje, pa skupaj z Evropskim parlamentom. Svet sestavljajo ministri držav članic z različnih delovnih področij, zato se sestaja v različnih zasedbah. Predsedovanje Svetu EU se spreminja na pol leta, predsedujoča država pa ima tudi vlogo predstavljanja EU v mednarodnem prostoru. Za sprejem sklepov v smislu usklajenih izhodišč za mednarodna pogajanja na gozdarskem področju se lahko Svet sestane v kakršni koli zasedbi.

Za pripravo sklepov Sveta ali drugih pravnih aktov EU delujejo v Svetu delovne skupine. Predloge sklepov pred zasedanjem Sveta obravnava še odbor stalnih predstavnikov držav članic EU. Delovna skupina za gozdarstvo se praviloma sestaja mesečno, na dnevnem redu pa so večinoma mednarodne oziroma globalne gozdarske teme. Interesi posameznih držav članic pri obravnavanju teh tem ponavadi niso zelo povezani s pomenom, ki ga imajo gozdovi teh držav v nacionalnem gospodarstvu, pač pa bolj z odvisnostjo lesne industrije od uvoza lesa iz drugih držav ali z ambicijami korporacij iz nekaterih držav, da se uveljavijo z vlaganji v gozdno-lesni ali celo kmetijski sektor v svetu.

5 NALOGE SLOVENIJE KOT PREDSEDUJOČE DRŽAVE EU NA PODROČJU GOZDOV IN GOZDARSTVA

Predsedujoča država lahko le malo vpliva na teme, ki naj bi se obravnavale v času njenega predsedovanja, saj je večina tem podedovanih od predhodnih držav. Teme delovne skupine za gozdarstvo pa so odvisne predvsem od dogodkov v zvezi z gozdarsko in okoljsko politiko, povezano z gozdovi, na globalni ravni. Na podlagi zgoraj navedenih informacij je mogoče predvideti, da se bo delovna skupina za gozdarstvo v času predsedovanja Slovenije EU ukvarjala:

- s sklepnimi pripravami na 9. Konferenco pogodbenic CBD v delu, ki se nanaša na gozdove in usklajevanjem stališč za predstavljanje EU na tej konferenci;
- z dolgoročnejsimi pripravami na UNFF8, kjer bo morala Slovenija kot predsedujoča država imeti aktivno vlogo na morebitnem strokovnem srečanju, ki ga bo sklical sekretariat UNFF.

Pri pripravah na CBD COP 9 je pomembno že zgodaj sodelovati z delovno skupino Sveta EU za

biotsko raznovrstnost, ki je sicer pristojna za pripravo predloga sklepov Sveta kot podlage za pogajanja EU na konferenci. V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da se bodo predstavniki EU iz gozdarske in biodiverzitetne delovne skupine težko medsebojno usklajevali na 14 dnevni konferenci, na kateri se je sicer treba pogajati s tretjimi državami in imeti kot EU seveda enotno stališče. Sicer se zdi, da bodo na konferenci za EU v zvezi z gozdovi najpomembnejše teme varovana gozdna območja, gozdna biotska raznovrstnost in sprememba podnebja, vplivi proizvodnje bioenergije na gozdove, nezakonite sečnje in z njimi povezana trgovina, vloga CBD v razmerju do drugih sorodnih procesov in splošna promocija trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.

V strokovnih pripravah na UNFF8 (IISD 2007) utegnejo biti za predsedujočo Slovenijo aktualne teme gozdovi in spremembe podnebja, zaustavitev krčenja gozdov ter gozdovi in biotska raznovrstnost, ki so bile dogovorjene v okviru dodatka k MYPOW v sklopu širše teme »Gozdovi v spreminjajočem se okolju«. V sklopu »Načini zagotavljanja TGG« pa bo nedvomno v ospredju razprava o finančnih mehanizmih za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, ki so bistveni za uspešno nadaljevanje dialoga o gozdovih in gozdarstvu v okviru UNFF.

Priložnost za predstavitev slovenskega gozdarstva drugim članicam EU je zlasti sestanek direktorjev gozdarskih direktorats, ki ga tradicionalno organizira predsedujoča država.

6 POVZETEK

Slovenija se bo v času predsedovanja EU soočila z zastopanjem stališč držav EU do medvladnih procesov, ki zadevajo gozdove in gozdarstvo. Pri tem je pomembno biti seznanjen s tem, kaj se v svetu v resnici dogaja z gozdovi, kakšne funkcije so jim priznane kot pomembne, kateri medvladni procesi in dogodki so pomembni in kaj je bilo v okviru teh procesov doseženo. Ker je ena od vlog predsedujoče države tudi usklajevanje stališč med državami članicami EU, je pomembno poznati tudi značilnosti gozdov in gozdarstva v Evropi in že sprejete politike v EU, ki zadevajo gozdove in gozdarstvo.

Glavna problema v svetu v zvezi z gozdovi sta krčenje gozdov zlasti v tropskem pasu, ki letno presega 7 milijonov ha, in izjemno velik obseg gozdnih požarov (več kot 27 milijonov ha letno). Krčitve pretežno potekajo na območjih primarnih gozdov, kar je posebej problematično iz zornega kota biološke pestrosti. Nadaljnji pomemben problem je v

dejstvu, da gospodarjenje v gozdovih povečini ni trajnostno in da ni pravih podatkov o sečnjah, ki v velikem in sicer neznanem deležu potekajo nelegalno, vzrok zato pa so nedelujoče ustanove, ki bi morale skrbeti za izvajanje predpisov. Pri slabem delovanju gozdarskih ustanov je problem v korupciji in tudi slabih ali preveč kompleksnih predpisih. Države, ki so sicer lastnice gozdov, nimajo urejenih koncesijskih in drugih razmerij do dejanskih uporabnikov gozdov, zato so gozdovi za veliko držav v razvoju brez prave vrednosti.

Ne glede na to, da tudi v Evropi gospodarjenje z gozdovi ni povsod optimalno, je dejstvo, da se njihovo stanje izboljšuje. Lesna zaloga se je v zadnjih desetih letih povečala s 124 na 141 m³/ha (brez Rusije). Povečala se je površina večnamenskih gozdov in varovalnih gozdov, zelo malo pa je ohranjenih primarnih gozdov. Podatki o gozdovih in gozdarstvu so zanesljivi, čeprav je v Evropi veliko zasebnih gozdov in se je ta delež še povečal. Stopnja poseka v Evropi je nekoliko upadla, zaznati pa je večje škode zaradi naravnih ujm.

Medvladni dialog v zvezi z gozdovi je bil zasnovan na Konferenci Združenih narodov (ZN) o okolju in razvoju leta 1992 v Rio de Janeiru, ko je velika večina držav poleg Agende 21, Konvencije ZN o biotski raznovrstnosti (CBD), Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja (UNFCCC) in Konvencije ZN o boju proti dizertifikaciji sprejela tudi Načela o gozdovih, ne pa tudi konvencije o gozdovih, ki bi države pravno zavezovala, da z gozdovi gospodarijo trajnostno. Kljub dolgoletnemu medvladnemu dialogu o gozdovih, ki je potekal v okviru procesov IPF/IFF in se nadaljeval od leta 2000 naprej v okviru UNFF, ni prišlo do premika k ideji o konvenciji o gozdovih, pač pa so ti procesi spodbudili veliko koristnih razprav o posameznih komponentah TGG in tudi privedli do zavez o TGG na regionalnih ravneh, kakršna je npr. panevropska (MCPFE).

UNFF7, ki je bil letos v New Yorku, je s sprejetjem NLBI pomenil zaključek dosedanjih razprav o pravno nezavezujočem trajnostnem gospodarjenju z gozdovi. Poleg prednosti tega dokumenta, ki je razmeroma kratek, stremi k doseganju štirih jasnih globalnih ciljev za gozdove in kaže, kakšne naj bi bile aktivnosti držav, da s svojo nacionalno gozdno politiko in z mednarodnim sodelovanjem dosežejo te cilje, ima NLBI tudi pomanjkljivosti. Glavna je vsekakor ta, da NLBI ne omenja že prej dogovorjenih sedmih tematskih elementov TGG in ne omogoča, da bi bilo mogoče spremljati uspešnost držav pri doseganju TGG, saj bo poročanje držav o gozdovih tudi še naprej neobvezno.

NLBI tudi ne prinaša rešitve o načinu financiranja TGG, o katerem naj bi bilo doseženo soglasje na UNFF 8. Dejstvo, da je bil na UNFF7 sprejet večletni program dela do leta 2015, je šteti za uspeh.

V času predsedovanja Slovenije EU bo v zvezi z UNFF8 zelo verjetno v ospredju usklajevanje med državami EU glede finančnega mehanizma za TGG. Zaradi dosedanje neenotnosti glede ustanovitve sklada za gozdove pri UNFF in siceršnjih zelo raznolikih možnosti financiranja je pričakovati živahno razpravo.

Sicer bo za Slovenijo v času predsedovanja EU najpomembnejši dogodek 9. Konferenca pogodbenic (COP9) CBD, na kateri bo posebej poudarjeno izvajanje tematskega programa za gozdove, ki vsebuje veliko enakih programskih elementov, kakršni so bili obravnavani v okviru UNFF. Akcijski načrt EU za gozdove posebej omenja, da naj bi se nadaljevala aktivna podpora EU okoljskim sporazumom, zato bo morala biti EU na tej konferenci posebej dejavna. Zlasti pa bo morala skrbeti za usklajena pogajalska izhodišča obeh delovnih skupin Sveta EU, matične za biodiverzitetu in gozdarske. Sicer se zdi, da bodo na COP9 za EU v zvezi z gozdovi najpomembnejše teme varovana gozdna območja, gozdna biotska raznovrstnost in sprememba podnebja, vplivi proizvodnje bioenergije na gozdove, nezakonite sečnje in z njimi povezana trgovina, vloga CBD v razmerju do drugih sorodnih procesov in splošna promocija trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.

Priložnost za predstavitev slovenskega gozdarstva drugim članicam EU je zlasti sestanek direktorjev gozdarskih direktorátov, ki ga tradicionalno organizira predsedujoča država.

7 SUMMARY

During her EU presidency, Slovenia will face the role of representing EU positions in intergovernmental processes which concern forests and forestry. Such a role can only be played well if one knows the status and trends of the world's forests, which functions of forests are recognized as important, which intergovernmental processes and events are important and what has so far been achieved in these processes. Since one of the roles of Presidency is co-ordinating positions among EU member states, it is important to be acquainted with the characteristics of forests and forestry in Europe as well as with EU policies relating to forests and forestry.

The main forest related problems of the world are deforestation, which occurs mainly in the tropical

zone and comprises over 7 million ha per year, and a huge area of forest fires (more than 27 million ha annually). Most deforestation occurs in primary forests, which is especially problematic from the perspective of biological diversity. Another important problem lies in the fact that forest management in many parts of the world is not sustainable and that there is a lack of data on cutting, which is carried out illegally in a considerable but rather unknown amount. The reason for this are inactive forestry institutions whose responsibility is law enforcement. Inactive institutions are closely connected with corruption and weak or too complex legislation. States, which are usually the owners of the forests, do not have settled concession and other rights of the actual forest users, so for many developing countries forests do not have any value.

Although forest management in many European countries is not optimal, it is a fact that the status of forests has been improving. The growing stock has increased from 124 to 141 m³ per ha (without Russia). The share of multifunctional and protection forests has increased, but there are very few preserved primary forests. Reliable data on forests exist, although the share of private forests is relatively big and has increased. The level of cutting has decreased and increased damages due to natural disasters have been reported.

Intergovernmental forest dialogue was set up at the United Nations Conference on environment and development in 1992 in Rio de Janeiro. In addition to Agenda 21 and the conventions CBD, UNFCCC and UNCCD, a great majority of the countries taking part adopted the non-legally binding Forest principles, but not a convention on forests which would legally bind the countries to manage their forests sustainably. The multi-year dialogue on forests that followed within the IPF/IFF processes and continued after 2000 within the UNFF did not bring any change of attitude towards the convention; these processes however stimulated valuable discussions on individual components of SFM and led up to commitments on SFM at regional levels, i.e. the pan-European level (MCPFE).

The UNFF7, which was held this year in New York, denotes with adoption of the NLBI a conclusion of discussions on non-legally binding sustainable forest management. This powerful but relatively short document is focused on achieving the four clear global forest objectives and shows which activities the countries should undertake within their national policies and through international co-operation in

order to achieve the objectives. Yet, the NLBI has weaknesses as well. One of the main weaknesses is that the NLBI does not mention the seven thematic elements of SFM, which had been agreed earlier, and that it does not enable the monitoring of the states' success in achieving SFM, because they are not obliged to report. The NLBI also does not bring any decision regarding the manner of financing SFM, the issue being postponed to UNFF8. The adoption of the MYPOW nevertheless clearly was a success of the UNFF7.

During the Slovenian EU presidency it is likely that a common position will have to be formed on the financial mechanism for SFM. Since the EU member states have so far expressed different views concerning the forest fund within the UNFF as one of the options, and as various other financing mechanisms have been proposed, it is expected that the discussion will be vivid.

The most important event during the Slovenian EU presidency will be the CBD COP9, where the implementation of a thematic program on forests will be underlined, which consists of many similar program elements as have been frequently discussed within the UNFF. The EU Action plan for forests specifically points out that EU should continue to actively support environmental agreements meaning that very active EU participation at the conference is expected. A special challenge will be to reach common positions for negotiations of both Council working groups, the working group responsible for biodiversity and the forestry working group. Otherwise it seems that for the EU the most important forest related themes at COP9 will be forest protected areas, forest biodiversity and climate change, impacts of bio-energy production on forests, illegal logging and related trade, the role of CBD vis-à-vis other forest-related processes and general promotion of sustainable forest management.

An opportunity to present Slovenian forestry to other EU member states will be especially the meeting of directors of forestry directorates, which the Presidency usually hosts.

8 VIRI

- Biro UNFF7. 2007. Global forest partnership trust. http://www.un.org/esa/forests/pdf/session_documents/unff7/bureau_paper_forest_trust.pdf (28.5.07)
- CAPISTRANO, D., KANNINEN, M., GUARIGUATA, M.R., BARR, C., SUNDERLAND, T., RAITZER, D. 2007. Revitalizing the United Nations Forum on

- Forests. Critical Issues and Ways Forward. CIFOR, Jakarta, 24 s.
- CBD 2007. Forest biological diversity. Decision VI/22. <https://www.cbd.int/decisions/default.aspx?dec=VI/22> (28.5.07)
- EC. 2006. Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o Akcijskem načrtu EU za gozdove. http://ec.europa.eu/agriculture/fore/action_plan/com_sl.pdf (28.5.07)
- EL LAKANY, H., JENKINS, M., RICHARDS, 2007. Background Paper on Means of Implementation. Contribution by PROFOR to discussions at UNFF-7. 50 s.
- FAO. 2006a. Global Forest Resources Assessment 2005. Progress towards sustainable forest management. Rim, 320 s.
- FAO. 2006b. Responsible management of planted forests. Voluntary guidelines. Working paper FP/37/E, 71 s.
- FPEN. 2007. United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). <http://www.forestpolicy.net/wiki/index.php/UNFCCC> (28.5.2007)
- IISD (International Institute for Sustainable Development). 2007. UNFF7 final. Earth Negotiations Bulletin, letnik 13, št. 162, 20 s.
- MCPFE. 2003. State of Europe's Forests 2003. The MCPFE Report on Sustainable Forest Management in Europe. 115 s.
- Računsko sodišče EU. 2005. Special Report No 9/2004. Forestry measures within rural development policy. http://www.eca.europa.eu/audit_reports/special_reports/docs/2004/rs09_04en.pdf (28.5.07)
- Sekretariat UNFF. 2005. Implementation of Proposals for Action Agreed by Intergovernmental Forum on Forests (IPF/IFF). Action for Sustainable Forest Management. 101 s.
- Sekretariat UNFF7. 2007. Non-legally Binding Instrument on all Types of Forests. Advance unedited text. http://www.un.org/esa/forests/pdf/session_documents/unff7/UNFF7_NLBI_draft.pdf (28.5.07)
- Svet EU. 2005a. Uredba št. 1698/05 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRRP). http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sl/oj/2005/l_277/l_27720051021sl00010040.pdf (28.5.07)
- Svet EU. 2005b. Uredba o vzpostavitvi sheme za izdajo dovoljenj FLEGT za uvoz lesa v Evropsko skupnost. http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sl/oj/2005/l_347/l_34720051230sl00010006.pdf (28.5.07)
- Svet EU. 2006. Sklep Sveta o strateških smernicah za razvoj podeželja (programsko obdobje 2007-2013). http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sl/oj/2006/l_055/l_05520060225sl00200029.pdf (28.5.07)